

בס"ד ♦ שבת קודש פרשת תרומה ♦ ד' אדר תשע"ו

עלון 187

העלון יוצא לעילוי נשמת חיילי צה"ל שנפלו על קידוש השם הי"ד

"בְּטִבְעַת הָאָרֶן יִהְיוּ הַבַּדִּים לֹא יִסְרוּ מִמֶּנּוּ" [שמות כ"ח]

הוראה זו, שבדי הארון לא יסורו מטבעותיו, אינה רק המלצה אלא היא מצות לא תעשה. על פי הפסוק "לא יסרו ממנו" אמרה הגמרא (יומא עב, א): "המסיר בדי ארון - לוקה". אזהרה זו מנה גם הרמב"ם בספר המצוות בכלל תרי"ג המצוות. ויש לשאול מה לנו אם יהיו הבדים בארון לא יסורו ממנו, ומה גריעותא יש במידה ויסורו מן הארון ויושמו בו בעת נסיעת המשכן? ועוד ביתר שאת

אזהרה זו מיוחדת היא לבדי הארון ולא שמענו כמותה בנוגע לבדי השולחן או לבדי המזבח. ואם כן, מה משמעות העובדה שבדי הארון יהיו מצויים דרך קבע בטבעות הארון? ולהשיב, הנה פועל האדם בכל ימי חייו בעוה"ז על פי מידת ההצטרפות. ועמל ימים ולילות אחר פרנסתו, ומשקיע הרבה בחינוך ילדיו לעבודת ה'. אך לא אחת מרוב טורח, עמל, ויגיעת המעשה אינו שת אל ליבו כי מעשיו מתברכים ומושגחים על ידי בורא העולם, אשר בחסדו משפיע עליו בני חיי ומזוני, ולא מרוב טובה שעשה אלא בעבור "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט..". [בראשית י"ח]. ובודאי, אנו שומרי התורה והמצווה ששים בליבנו על שזכינו להיות מקושרים אליו יתברך, ומגדלים את בנינו ובנותינו בדרך ה', "לעשות צדקה ומשפט", ומתוך זחיחות הדעת וההרגל פינו אינו מלא שירה כים, להודות ולהלל בכל עת ורגע על מה שניתן לנו ולא בזכות.

והוא אשר באה התורה ללמדנו מהוראה זו, "בְּטִבְעַת הָאָרֶן יִהְיוּ הַבַּדִּים לֹא יִסְרוּ מִמֶּנּוּ", "שהארון נושא את נושאי" [במדבר רבה ד', כ', סוטה לה ע"ב]. שלכאורה נראה שנושאי הארון הם אלו שהוליכוהו במסעותיהם, ולא היא. הארון מקום השראת השכינה הוא זה שנושא את נושאינו. אשר על כן, נקבל על עצמנו לומר בלב שלם: "אלו פינו מלא שירה פים ולשוננו רנה פהמון גליו ושפתותינו שבח פמרחבי רקיע ועינינו מאירות פשמש וכירח וידינו פרושות פנשרי שמים ורגלינו קלות פאילות אין אנחנו מספיקים להודות לך ה' אלהינו ואלהי אבותינו ולברך את שמך על אחת מאלף אלף אלפי אלפים ורבי רבבות פעמים הטובות שעשית עם אבותינו ועמנו".

למשפחת כיתה יב/3 שלוחה ברכת שבת שלום

יו"ל ע"י כיתה יב/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט כל הזכויות שמורות

צבא ומלחמה – הרב שלמה מן ההר זצ"ל

עימות על רקע שמירת מצוות

קורה וכל הרצון הטוב אינו מצליח לישר הדורים. מפקד עקשן מטיל משימה שאינה ניתנת לביצוע בלא חילול שבת; דורש דרישות המונעות אפשרות תפילה; מתיר תנאים בהם המטבח נטרף. נגד כל אלה יש לעמוד בתוקף. חוקי מטכ"ל והרבנות הצבאית הראשית עומדים לימינו של חייל בכל אלה, ואין להתבייש מלהסתייע ברבנות הצבאית, או בפנייה לנציב קבילות החיילים. לפי הפקודות אין תוקף חוקי לפקודה הנוגדת את ההלכה. הסנקציות שעשויים לנקוט נגד מפקדים כאלה הן חמורות ביותר, והמפקדים יודעים זאת. יש וגם הפקודות אינן מועילות, ומפקד עקשן עומד על כך שחייל יחלל שבת או יעבור עבירה. צריך לדעת, ששייבה בבית סוהר אינה דוחה שבת. הדבר אינו נעים - אבל בהחלט אינו בגדר "פיקוח נפש".

כאשר חייל מקבל פקודה לחלל שבת, יש להביא בחשבון שתי עובדות אלה:

מצד אחד, שונה פקודה לחלל שבת מכל פקודה אחרת, בכך שבפקודה רגילה צריך לבצע את הפקודה, ואחר כך להתלונן על המפקד שפקד לבצע פקודה בלתי חוקית. בשבת - לאחר שנתחללה השבת, התלונה לא תשנה את העובדות, ולכן יש להתיר על כך לפני ביצוע הפעולה. מצד שני, אם יש ספק פיקוח נפש, והמפקד האחראי במקום אומר כי ביצוע הפעולה חיוני והוא דרוש כדי להבטיח חיי אדם או מיתקנים, או שליטה של צה"ל באזור מסוים - יש לקבל את ההסבר ולבצע את הפעולה. אם ברור לחייל שהפעולה אינה בכלל פיקוח נפש הדוחה שבת, יש לסרב לבצע את הפעולה. (פה"צ 62). יש לזכור שוב ושוב: צה"ל הוא צבאו של עם ישראל - ובתור שכזה הוא חייב לתת לכל יהודי אפשרות מלאה לשמור מצוות במסגרת הצבאית. החייל מקבל זמן ואמצעים לשמור מצוות, לא כיוצא מן הכלל וכיוצא דופן, אלא כזכות שצה"ל חייב להעניק לו, בגלל עצם היותו צבא ההגנה לישראל. עם זאת - יש לדעת גבולות. יש להבחין בין עיקר וטפל, בין דין למנהג, בין הלכה לחומרה. אסור לוותר בענייני הלכה, אך גם אין להפריז בבקשות שאינן חיוניות. מציאת איזון זה מחייבת הכרעות מרובות - אבל קבלת החלטות היא נחלתו של כל יהודי, ושל יהודי-חייל בפרט. לדוגמא: לפי פקודות מטכ"ל יש לתת לכל חייל הרוצה בכך חצי שעה בבוקר לתפילת שחרית. אין סיבה לוותר על חצי שעה זו, כיון שויתור של אחד, יגרום לשלילת הזכות מחברו - ולא תמיד חברו יוכל לעמוד בלחץ הזמן. מצד שני, אם התנאים הם כאלה שבמקרה מסוים אי אפשר לקבל את הזמן המוקצב לתפילה - ישכימו להתפלל בזמנם הפנוי, ולא יעמדו על קוצו של חוק מטכ"ל.

בכל דרכיך דעהו, והוא יישר אורחותיך!

שו"ת צבא ומלחמה – הרה"ג יעקב אריאל

שאלה: האם שירות צבאי שלא כלוחם נחשב לקיום מצוות מלחמה? האם לוותר על כל תפקיד לא קרבי כדי להיות לוחם?

תשובה: ככל שהתפקיד קרבי יותר המצוה גדולה יותר.

עם זאת יש תפקידים חיוניים שאינם קרביים שרק בעלי כשרון מיוחד מסוגלים לעשות אותם והצבא מעוניין שאדם זה ישרת דווקא בשירות זה, המצוה היא לשרת במקום שהוא יכול להביא תועלת רבה יותר.

ציטוטים מספרי - הראי"ה

"היא (מצוות התשובה) מצוות ד' שהיא מצד אחד קלה שבקלות, שהרי הרהור תשובה הוא כבר תשובה, ומצד אחד הרי היא קשה שבקשות, שלא יצאה עדיין על הפועל במלואה בעולם ובחיים" (אורות התשובה)

העלון יוצא לעילוי נשמת בחורי הישיבה שנרצחו ערב ר"ח אדר ב' תשס"ח הי"ד

יו"ל ע"י כיתה יב/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט כל הזכויות שמורות